

DELAVSKA POLITIKA

IZHAJA DVAKRAT TEDENSKO, OB SREDAH IN SOBOTAH

Naročnina v Jugoslaviji znaša mesečno Din 10.—, v inozemstvu mesečno Din 15.—, — Uredništvo in upravnica Maribor, Ruška cesta 5, poštni predal 22, telefon 2326. Čekovni račun št. 14335. — Podružnice: Ljubljana, Delavska zbornica — Celje, Delavska zbornica — Trbovlje, Delavski dom — Jesenice, Delavski dom. — Rokopis se ne vračajo. — Ne frankirana pisma se ne sprejemajo. — Mali oglasi trgov. značaja vsaka beseda Din 1.—, mali oglasi, ki služijo v socialne namene delavstvu in nameščencem, vsaka beseda Din 0.50

Štev. 29 * Maribor, sobota, dne 9. aprila 1938 * Leto XIII

Pojdite v narodno skupščino!

Jesení volitve po novem zakonu? V maju mesecu bodo obravnavali odbori narodne skupščine politične zakone, kakor poročajo iz Beograda. Za našo državo in nje razvoj bo to zgodovinsko važen dogodek. Po ustavi narod voli poslance, čeprav morda ne po metodah, ki bi bile nam vsem všeč. Kljub temu imajo narodna skupščina in vanjo izvoljeni poslanci odgovornost in dolžnost, da tam zastopajo in zagovarjajo pravice naroda ter sklepajo dobre zakone, ki nudijo narodu svobodno in demokratično uveljavljanje v parlamentarnih zastopstvih, v javnih korporacijah in tudi v vsem javnem življenju.

Ni vseeno, kakšen bo novi volilni red za narodno skupščino,

ni vseeno, kako se dodeli delokrog samoupravam, ni vseeno, kakšen bo zakon o fisku, o zborovanju, o političnem udejstvovanju.

Zato je nujno in važno, da izvoljeni poslanci pridejo v parlament, da dosežejo, da bodo izvoljeni v odbore in tam ščitijo enakopravnost državljanov in pravo demokracijo.

Novi zakoni ne smejo omejevati državljanskih svoboščin. Nuditi morajo vse svoboščine, da pridemo potem njih do notranjega sporazuma, ker ni zanj nobenih bistvenih ovir.

Poslancem naložajo mandati to dolžnost! Odgovorni so zanje narodu. V narodni skupščini imajo vsi poslanci enake pravice in kdor ne opravi svoje dolžnosti, ga bo sodil narod prej ali slej.

Naj bi se torej politično vodstvo poslancev, ki doslej ne sodelujejo v parlamentu in od katerih edino pričakujemo, da bodo nastopili za demokracijo, odločilo, da poseže v razvoj dogodkov v našem parlamentu.

Prav zadnji čas je, da se narod in nje zastopniki zavedo, kako resna je bližnja bodočnost. Te prilike ne smemo zamuditi!

S tem člankom nikakor nočemo prejucirirati sklepom združene opozicije. Iznašamo pa te misli oz. naziranja, ker smatramo, da so vsi demokratično misleči ljudje, zlasti pa grupacije, poklicane, da v teh sodbornih časih povedo, kako mislijo, da bi bilo najbolje za demokracijo. Izvenparlamentarna opozicija bi torej po našem storila ogromno delo za sprehed demokracije, ako bi se pojavila v parlamentu v trenutku, ko bi prišli na dnevni red politični zakoni. Res je, da je vpliv parlamenta zmanjšan vsled pozicije, ki jo v zakonodavstvu zavzema senat, toda naj se pokaže, koliko velja beseda tistih, za katere lahko rečemo, da jih je izvolilo ljudstvo kljub pritisku in grožnjam, brez ozira na posledice.

Gospodarske zahteve socialne demokracije v Čehoslovaški

Enoten nastop čehoslovaških in nemških socialnih demokratov.

V parlamentu sta čehoslovaška in nemška socialna demokracija predložili gospodarski program, čigar izvedba bi stala pol milijarde Kč in prinesla poživljenje gospodarstva v obmejnih krajih. Gre za javna dela, kot gradnjo cest, izsuševanje močvirij, regulacijo potokov in rek itd.

Blum rešuje državo — kapitalizem sebe

V čem je spor med socialisti in branilci kapitalističnih interesov v francoskem parlamentu in senatu

Reakcionarno časopisje vseh barv v vseh evropskih deželah podpira francosko reakcijo v njenem boju proti demokratični vladi ljudske fronte, s s. Blumom na čelu. Na vso moč se trudi oblatiti s. Bluma, ki ga slika delavstvu kot kapitalista, meščanom pa predstavlja kot strašilo t. j. kot kapitalističnemu redu nevarnega socialistu. Prikazuje ga kot človeka, ki nič ne ve in ničesar ne zna, katerega ne gre zaupati vodstvo države, ker da bo upropastil državne finance, gospodarstvo in državo. Tako govore in pišejo o socialistu s. Blumu, ki je uveljavil 40 urni delavnik, zagotovil vsakemu delavcu 14 dni plačanega dopusta letno in ustvaril predpogoje, da bo francoski delavec živel človeka vredno življenje. Razen tega je poddržal nekaj panog važnih industrij. Zato ni težko uganiti, zakaj ga sovražijo, obrekujejo in se bore proti demokraciji, proti ljudstvu, ki je spravilo s. Bluma na oblast.

Vlada ljudske fronte je predložila francoskemu parlamentu obširen finančni načrt za uravnovešenje državnih financ in državnega gospodarstva.

S. Blum je kot finančni minister sam obrazložil ta načrt parlamentu, zahtevajoč od nje posebna pooblastila. Utemeljil pa je to zahtevo takole:

Državna blagajna bo morala v tekočem letu imeti sredstva ne samo za pokritje rednega državnega proračuna, ampak tudi 40 milijard frankov za izredne izdatke in 10 milijard za kritje drugih obveznosti, odplačevanje posojil itd.

Do konca tega leta je treba eno milijardo frankov mesečno za kritje primanjkljaja.

Živimo v dobi, ki je nekako v sredi med klasičnim kapitalizmom in državnim kapitalizmom. Državne železnice bodo obremenile državno blagajno v l. 1938. za okroglo 12 do 15 milijard. Državna blagajna si mora dobiti potrebna sredstva dnevno sproti ali od tedna do tedna. Stalnost vlade je problem finančnega ravnotežja že od l. 1924. dalje (torej ko s. Blum in ljudska fronta še dolgo, dolgo nista bila na vladi. Op. ur.) in z izjemo ene ali dveh vladinih kriz, so vse krize nastale radi finančnih težav.

Kaj predlaga s. Blum?

V načrtu, ki ga je predložil s. Blum, so te-le

določbe finančnega značaja.

Davčne olajšave za rodbine, ki imajo veliko število otrok; vse akcije delniških družb, ki se glase na prinosilca, se morajo prejšniti v akcije na ime, da se preprečijo davčne goljufije, vendar se davek zniža od 24 na 18 odst.; vračanje državnih dolgov se ukine za dve leti; uvede se poseben davek na dobičke podjetij, ki delajo za armado.

V gospodarskem in socialnem pogledu

pa zahteva vlada: Izenačenje carin z višino cen domačih proizvodov; olajšave za inozemske turiste, nadzorstvo nad cenami vseh proizvodov; nadzorstvo

vsled bojzani pred obdavčenjem in socialnimi reformami je kapitalizem izigral vlade in izpodkopaval vrednost denarja z izvozom denarja v inozemstvu.

Kapitalisti so odnesli iz Francije 80 milijard frankov

v zlatu! (Tako patriotični so kapitalisti, za katere nima »resnicoljubno« časopisje niti žal besedice. Op. ur.)

Francija se mora oboroževati. (Za to rabi Blum denar, ne pa, kakor pravi »Slovenec«, za razmetavanje. Op. ur.) Vsled vladine krize v marcu ni moglo biti razpisano državno posojilo.

V preteklem letu so znašali izredni izdatki državne blagajne 40 milijard, od tega je bilo pokritih 26 milijard s posojilom, 12 milijard s tiskanjem bankovcev.

Francija hoče mir. Mora pa biti pripravljena. Njene zlate rezerve morajo ostati nedotaknjene za slučaj nezaželjenega konflikta, prav tako ne more najemati za oboroževanje inozemskih posojil, ki bi se jih lahko poslužila le v slučaju vojne. (Posojila se v miru najemajo le za produktivna dela. Op. ur.)

Francija ima dovolj sredstev, treba je le organizirati kreditno gospodarstvo s sodelovanjem privatnih bank in narodne banke ter zvišati vrednost zlatih rezerv narodne banke. kar bi zadostovalo za novo poživljenje vsega gospodarstva.

nad monopoli; ustanovitev central za nakup in prodajo surovin; gradnja vodnih električnih central in tovarnen za pridobivanje bencina iz premoga; podaljšanje delovnega časa v tovarnah, ki delajo za armado, toda le v sporazumu z delavskimi organizacijami; mobilizacija vseh sredstev za proizvodnjo in določitev mezd v skladu s cenami življenjskih potrebščin; izoblikovanje narodnega delovnega statuta; določitev penezij za stare delavce in dajanje družinske pomoči ne samo industrijskem delavstvu, ampak tudi poljedelskemu.

Zato torej vpitje proti s. Blumu.

To je načrt vlade s. Bluma, radi tega načrta ga grdi reakcija in bi ga rada spravila z oblasti, to so razlogi, radi katerih tvorijo »Slovenec« in njemu podobni listi enotno fronto s francoskimi kapitalisti.

Parlament sprejel načrt

Parlament je sprejel finančni načrt s 311 proti 249 glasovom, dočim se je 42 poslancev vzdržalo glasovanja. Proti načrtu je glasovalo tudi precej poslancev radikalov, torej članov stranke, ki tvori vlado ljudske fronte. Temu se ni čuditi, ker ima radikalna stranka v svojih vrstah mnogo takih, ki so demokrati, dokler ni ogrožen njihov kapitalistični interes.

Senat lahko odkloni Blumove predloge. V tem slučaju bi Blum odstopil, ker ni diktator, kateremu se ni treba ozirati na voljo ljudskih zastopnikov, ki lahko porabi vse zlate rezerve, tiska bankovce na milijarde in dela največje neumosti, pa mu bo časopisje, kot je »Slovenec«, ploskalo.

Blum lahko da odstopi, toda prišel bo zopet.

In če ne on, kdorkoli drugi, ki ga bo dvignilo na površje socialno demokratično hotenje širokih ljudskih množic, ki se jim hoče svobode in ki jim je dovolj izkoriščanja ter zatiranja.

Proti politiki angleškega kapitalizma

Delavska stranka proti politiki angleške vlade.

V angleški spodnji zbornici je bila zopet vznemirljiva in burna seja, na kateri je delavska stranka predlagala vladi nezaupnico radi zadržanja vlade v zunanje političnih vprašanjih, zlasti glede Španije.

Predlog delavske stranke so konservativci seveda odklonili s 359 glasovi; za nezaupnico je glasovalo 152 poslancev.

Čankajšek vojni diktator Kitajske

»Japinci nimajo pogojev, da bi zmagali na Kitajskem.«

Na kongresu Kuomintang je bil maršal Čankajšek izvoljen za diktatorja Kitajske. Kitajci hočejo združiti vse svoje sile proti Japoncem. Čankajšek pravi, da mora Japonska poslati na Kitajsko še 30 divizij, če hoče zmagati. To pa je za Japonce skoro nemogoča stvar. Po mnenju Čankajškega torej Japonci ne bodo zmagali.

Škofovsko konferenca je sklicana za dne 3. maja. Čuje se, da bo sklepala med drugim tudi o uvedbi enotne doklade na direktne davke vernikov rimsko-katoliške cerkve v zvezi s pooblastilom finančnega zakona, ki predvideva, da se smejo naložiti take doklade do višine 10 odst.

